

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6024 din 22.10 2018
La nr. 20/2635 din 08.10.2018

**Ministerul Sănătății, Muncii
și Protecției Sociale**

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la importul unei unități radiologice auto necesare pentru Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”.

Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5478 din 19.10.2018

la proiectul de lege cu privire la aprobarea proiectului Legii privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la importul unei unități radiologice auto necesare pentru Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc"

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării*

transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a autorului, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a autorului www.msmps.gov.md, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„în urma unor înțelegeri la nivel înalt cadrul relațiilor bilaterale dintre Republica Moldova și Republica Belarus, partea belarusă și-a manifestat intenția de a efectua donația unei unități radiologice auto de producție belarusă MAZ-Kupava, care ar permite acordarea unui număr sporit de investigații de screening pulmonar pentru identificarea cazurilor de tuberculoză sau cancer la plămâni în cadrul campaniei "Un doctor pentru tine"". „În scopul recepționării în termeni prompti ai acestei unități radiologice auto, precum și pentru a nu supune Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc" unei presiuni financiare la importul acestei unități radiologice în Republica Moldova, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a elaborat și prezintă spre promovare proiectul de Lege privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la importul unei unități radiologice auto necesare pentru Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc"".*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune, cu titlu de excepție, importul unei unități radiologice auto, autocamion de marca MAZ, model Kupava 478810, cu scutirea de plata drepturilor de import în beneficiul Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de susținere a activității Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, prin facilitarea acestuia la importul unei unități radiologice auto, care este acordată cu titlu gratuit de către Republica Belarus.

Într-o altă ordine de idei, menționăm că o astfel de practică, a scutirilor de plata drepturilor de import, poate genera o discriminare a altor subiecți aflați într-o situație juridică similară, dar care se conformează legislației naționale.

În acest sens, se poate menționa că proiectul promovează o excepție de la regula generală de achitare a taxelor legal instituite conform procedurilor în vigoare. Acest fapt instituie un precedent judiciar periculos, determinând o inechitate în privința contribuabililor fapt ce va impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, redând în acest sens principalele prevederi ale proiectului.

Totuși, considerăm că autorul proiectului în nota informativă nu distinge prin evidențierea caracterului de excepție al normelor din proiect, precum și nu redă eventualele efecte negative ulterior aprobării proiectului.

Ținând cont că proiectul aduce beneficii, atât societății, cât și Instituției Medico-Sanitare, totuși acesta constituie o premisă pentru solicitarea de la scutirea plății taxelor legale și a altor subiecți de drept cointeresați.

În aceste împrejurări, vor fi create condiții prielnice de a găsi pârghii legale de eschivare de la plata taxelor legale la import, cu invocarea unor scopuri nobile.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Potrivit notei informative, „Implementarea proiectului de Lege privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la importul unei unități radiologice auto necesare pentru Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc" nu va necesita cheltuieli din contul bugetului public".

În mod direct, implementarea proiectului prenotat nu presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.

Proiectul, însă, are un impact bugetar, în sensul micșorării veniturilor la bugetul de stat. Scutirea de la plata drepturilor de import pentru două utilaje de epurare a apei va avea drept efect diminuarea încasărilor la bugetul de stat.

În acest sens, menționăm că nota informativă este lacunară la aspectul privind suma mijloacelor financiare de care bugetul de stat va fi lipsit la importul autovehiculelor respective.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Proiectul de lege examinat prevede excepții de la prevederile Codului Fiscal, Codului Vamal și Legii cu privire la tariful vamal pentru a importa o unitate radiologică auto cu scutirea de plata drepturilor de import.

Pe această cale atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese cu reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează în mod direct activitatea agenților publici și nici a entităților publice. Totuși, prin proiect se urmărește faptul ca autoritățile vamale să se abțină de la perceperea taxelor pentru drepturile de import.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a ~~Drepturilor Omului~~.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune, cu titlu de excepție, importul unei unități radiologice auto, autocamion de marca MAZ, model Kupava 478810, cu scutirea de plata drepturilor de import în beneficiul Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”. Unitatea respectivă se acordă cu titlu gratuit de către Republica Belarus și nu va putea fi înstrăinată de către beneficiar.

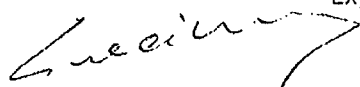
În pofida promovării interesului public de susținere a activității a Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, prin facilitarea importului unei unități radiologice auto donată de către Republica Belarus, totuși proiectele de acest gen tind să impulsioneze subiecții de drept în nerespectarea cadrului legal în ceea ce privește achitarea drepturilor de import. Subiecții de drept edifică intenția ca, prin căi legale, să se eludeze aplicarea cadrului legal general.

În acest sens, proiectul va crea bază legală de solicitare a scutirilor de acest fel și de către alți subiecți de drept.

În acest context, legiuitorul urmează să examineze minuțios și să trateze în condiții de egalitate și obiectivitate fiecare subiect de drept aflat în aceeași situație juridică, iar promovarea proiectului să fie analizată din perspectiva asigurării interesului public general.

Totodată, atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese cu reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

19.10.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun, Inspector principal